

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Cdo/108/2020                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 4109899900                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 24.08.2022                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Peter Brňák              |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2022:4109899900.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Brňáka a sudcov JUDr. Ľubora Šeba a JUDr. Ivana Rumanu, v spore žalobcov 1/ A. D., bývajúcej v Y. A., D. X, 2/ U. A. A., bývajúcej vo K., S., 3/ Z. K., bývajúceho v A., I. XXX, 4/ A. K., bývajúcej v Y. A., D. X, všetci zastúpení JUDr. Petrom Koscelanským, advokátom so sídlom v Nitre, Fr. Mojtu 24, proti žalovaným 1/ A. I., bývajúcej v I., S. XXXX/XX, 2/ U. C. P., bývajúcej v I., L. XX, 3/ U. O. I., bývajúcej v I., S. XXXX/XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Slivka & Lečková, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Turčianska 16, 4/ D. Z., bývajúcej v Y. A., A. X, 5/ U. I., bývajúceho v Y. A., G. XXXX/XX, 6/ W. G., bývajúcej v J., M. B. XX, 7/ K. I., bývajúceho v Y. A., E. X, 8/ I. S., bývajúcej v J. A. XX, 9/ W. Y., bývajúcej v Y. A., A. XXXX/X, 10/ U. K. Y., bývajúceho v I., D. X/B, 11/ J. Y., bývajúceho v Y. A., G. XX, žalovaní 10/ a 11/ zastúpení žalovanou 9/, 12/ A. K., bývajúcej v Y., E. Y. XX, 13/ W. Y., bývajúcej v J., Z. X, 14/ W. D., bývajúceho v G. X, L. X., 15/ O. D., bývajúcej v P. - P., S. A. XXX, L. X., 16/ G. I., bývajúcej v G. X, L. X., 17/ W. I., bývajúcej vo K. Z., U X. XXX, L. X., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9C/97/2009, o dovolaní žalovanej 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 24. septembra 2019 sp. zn. 12Co/108/2017, takto

### rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalobcovia 1/ až 4/ majú voči žalovanej 3/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) ostatným rozsudkom z 18. apríla 2017 č. k. 9C/97/2009-941 zamietol žalobu žalobcov 1/ až 4/ (ďalej spolu aj „žalobcovia“), žalovaným 1/ až 17/ (ďalej spolu aj „žalovaní“) priznal právo na plnú náhradu trov konania a vzájomnú žalobu žalovanej 3/ zo 16. marca 2017 o určenie vlastníckeho práva vylúčil na samostatné konanie.

1.1. Konštatoval, že prvýkrát rozhodol vo veci rozsudkom z 27. januára 1999 č. k. 9C/163/98-19 tak, že žalobe vyhovel a určil, že (pôvodní) žalobcovia sú výlučnými bezpodielovými spoluvlastníkmi vyčlenených nehnuteľností v geometrickom pláne. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 28. februára 2005 sp. zn. 6Co/35/2005 odvolanie pôvodne žalovaného 1/ odmietol s

poukazom na ustanovenie § 204 ods. 1 OSP v spojení s § 47 ods. 1, 2 OSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) rozsudkom z 22. februára 2008 sp. zn. 5Cdo/213/2007 zrušil odvolacie uznesenie a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že v danom prípade nebol zachovaný zákonný postup určený ustanovením § 47 ods. 2 OSP. Odvolací súd následne rozhodol vo veci uznesením z 31. marca 2009 sp. zn. 6Co/212/2008 tak, že napadnutý prvostupňový rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že napadnutý rozsudok je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľný, že v spise chýbajú zápisnice o pojednávaniach a vyjadrenia strán sporu a vykonané dôkazy na pojednávaniach, pričom zo žaloby žalobcov vyplýva, že v predmetnej veci sa už viedlo konanie s totožným predmetom pod sp. zn. 14C/110/1997, ktorý sa v spise nenachádza, bol pripojený v stratenom spise, jeho rekonštrukcia nebola vykonaná a rozhodnutie vo veci nie je možné bez oboznámenia sa s týmto spisom a vykonaním dokazovania prečítaním listín z uvedeného spisu prípadne pre posúdenie, či nejde o prekážku veci rozhodnutej. Prvostupňovému súdu nariadil vykonať dôslednú rekonštrukciu spisu sp. zn. 14C/110/1997, doplniť rekonštrukciu spisu sp. zn. 9C/163/1998 a vypočítať strany sporu.

1.2. Ďalej uviedol, že v poradí druhým rozsudkom z 23. septembra 2010 č. k. 9C/97/2009-293 žalobe vyhovel a určil, že (pôvodní) žalobcovia 1/ a 2/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bližšie označených nehnuteľností. Zároveň určil, že bližšie označený geometrický plán tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku. Odvolací súd uznesením z 24. augusta 2011 sp. zn. 6Co/338/2010 opätovne zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom v odôvodnení uviedol, že v konaní boli vypočutí len dvaja žalovaní, ich výsluchy pozostávajú iba z niekoľkých viet, nie sú vypočutí dôsledne k predmetu konania a všetkým okolnostiam významným pre posúdenie veci a skutočnosť, že väčšina žalovaných súhlasila so žalobou ešte neznamená, že nie je potrebný ich výsluch za účelom riadneho zistenia skutkového stavu. Ostatní žalovaní neboli prítomní, dožiadaným súdom súd vypočul žalovaného 1/, so žalovanou 11/, ktorá nadobudla dňa 20. júla 2009 plnoletosť nekonal, nedoručoval jej písomnosti. Ďalej uviedol, že prvostupňový súd neskúmal pasívnu legitímáciu žalovaných, nevenoval pozornosť tomu, že geometrický plán bol vyhotovený v roku 1993 a novovytvorené parcely XXXXX/X, XXXXX/X boli vytvorené z parc. č. XXXX, ktorá zanikla a táto nebola zapísaná v pzkn. vl. XXXX.

1.3. Ďalej uviedol, že najvyšší súd rozsudkom z 22. mája 1997 sp. zn. 2Cdo/198/96 zrušil prvostupňový rozsudok č. k. 14C/186/93-109 (ktoré konanie predchádzalo konaniu vo veci sp. zn. 14C/110/97, pozn.), ako aj rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 2. apríla 1996 sp. zn. 14Co/67/96 a to z dôvodu, že Občiansky zákonník, v znení v čase začatia užívania nehnuteľnosti žalobcami (február 1982) vydržanie neupravoval a nadobudnutie vlastníckeho práva týmto spôsobom neumožňoval. Následne právny zástupca žalobcov vzal predmetný návrh späť a konanie bolo zastavené uznesením prvostupňového súdu zo 6. marca 1998 č. k. 14C/110/97-167; v predmetnej veci teda nebolo meritórne rozhodnuté.

1.4. Právny zástupca žalobcov podal opätovne žalobu s rovnakými skutkovými a právnymi dôvodmi dňa 19. mája 1998, v ktorej uviedol, že z dôvodu, že medzičasom najvyšší súd rozsudkom z 25. novembra 1997 sp. zn. 3Cdo/193/96, t.j. po vyše pol roka od právneho názoru vyjadreného v zrušujúcom rozsudku dovolacieho súdu z 22. mája 1997 sp. zn. 2Cdo/198/96, v takom istom spore o určenie vlastníckeho práva vyslovil úplne opačný právny názor, podľa ktorého bolo možné vydržanie vlastníckeho práva k akejkoľvek pôde t.j. aj k poľnohospodárskej. Ďalej vyslovil právny názor, že po 1. januári 1992 teda po nadobudnutí účinnosti zákona č. 509/1991 Zb. možno v súdnom konaní skúmať vznik vlastníckeho práva ako aj, či boli splnené podmienky pre jeho nadobudnutie vydržaním, pričom pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, teda či sú splnené podmienky vydržania podľa práva platného v čase rozhodovania súdu, či je vec vydržiteľná, či vydržiteľ vstúpil do oprávnenej držby a či uplynula vydržacia doba.

1.5. Prvostupňový súd ďalej uviedol, že vypočutý svedok A. P. uviedol, že má problémy s pamäťou, avšak už v minulosti k sporu vypovedal. Vyjadril sa, že nebol pri odovzdávaní nehnuteľností rodine K., nepočul o kúpe vinice, nemal vedomosť o tom či K. vinicu obrábali, avšak jeho rodičia ju v minulosti obrábali, nespomínali mu, že by ju kúpili, nakoľko nato nemali ani prostriedky. Z bližšie označenej vkladnej knižky vyplynulo, že dňa 15. februára 1982 bol z nej uskutočnený výber 12 000 Kčs. Z potvrdenia mesta Zlaté Moravce z 13. novembra 2013 vyplynulo, že pôvodného žalobcu 1/ evidujú podľa daňového priznania k dani z nehnuteľností zo dňa 30. januára 1996 ako osobu daňovníka považovanú za vlastníka nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu s tým, že evidenciu má mesto iba od

roku 1996, nakoľko staršie údaje obec nie je povinná evidovať a podliehajú skartácii.

1.6. Vzhľadom na súčasnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (5Cdo/49/2010, 1Cdo/137/2011, 4Cdo/361/2012) a vykonané dokazovanie, skutkové a právne zistenie mal súd prvej inštancie preukázať, že žalobcovia v predmetnej veci neunesli dôkazné bremeno predovšetkým v tom, že nepreukázali platný nadobúdací titul (napríklad darovaciu zmluvu, kúpnu zmluvu a podobne). Samotné dlhodobé užívanie nehnuteľnosti, ani ich nerušené užívanie pre dobromyseľnosť nepostačuje. Rovnako nepostačuje preukázanie zaplatenie sumy 12.000 Kčs, ktorú navyše zaplatili nevlastníkovi, teda užívateľom nehnuteľnosti - manželom P.. Z výsluchu strán sporu a to na strane žalovaných (pôvodne účastníkov konania) súd nezistil žiadne rozhodujúce skutočnosti, nakoľko žalovaní nemali vedomosť o predmete sporu, nepoznali okolnosti rozhodujúce pre posúdenie nároku žalobcov, ich výpovede boli zväčša z tohto dôvodu stručné, strohé, čo je zdôvodnené skutočnosťou, že nepoznali okolnosti týkajúce sa predmetu sporu. Vzhľadom na odstup času výpoveď svedka A. P. nepotvrdila skutočnosť, že jeho rodičia boli vlastními spornej nehnuteľnosti, nepotvrdil obsah dohody, iba zaplatenie kúpnej ceny zo strany pôvodných žalobcov rodine P.. V konaní navyše nebolo preukázané nad všetky pochybnosti, že manželia P. boli vlastními spornej nehnuteľnosti, ktorú skutočnosť nepotvrdil ani svedok A. P.. Žalobcovia tak nemohli nadobudnúť nehnuteľnosti od nevlastníka. Preto súd žalobu zamietol.

1.7. Vzájomnú žalobu žalovanej 3/ vylúčil na samostatné konanie z dôvodu hospodárnosti konania, predmetná žaloba je založená na iných skutkových tvrdeniach, navyše táto žaloba bola súdu doručená v deň pojednávania 16. marca 2017.

1.8. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, pričom plne úspešným žalovaným priznal plnú náhradu trov konania.

2. Odvolací súd na odvolanie žalobcov rozsudkom z 24. septembra 2019 sp. zn. 12Co/108/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a určil, že žalobkyňa 4/ je podielová spoluvlastníčka v podiele 1/2-polovice bližšie označenej nehnuteľností a podiel 1/2-polovice týchto nehnuteľností patrí do dedičstva po neb. Z. K., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX. Zároveň žalobcom priznal voči žalovanej 3/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a dovolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, poukazujúcim na dve rozhodnutia dovolacieho súdu (správne malo byť tri rozhodnutia, pozri bod 1.6., pozn.), ktoré nemožno chápať ako ustálenú judikatúru ohľadne posúdenia uvedenej právnej oblasti. V tomto ohľade poukázal na nález Ústavného súdu SR zo 14. novembra 2018 sp. zn. II. ÚS 484/2015 a rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cbo (správne 3 Cdo, pozn.) 117/94 (R 44/1996).

2.2. Podľa názoru dovolacieho súdu z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že manželia K. v roku 1982 začali sporné nehnuteľnosti užívať na základe ústnej kúpy od P.. Ich držba bola vzhľadom k tomu oprávnená, nehnuteľnosti užívali v dobrej viere, že im patria, boli dobromyseľní, ich držba nebola nikým a ničím rušená. Uvedené skutočnosti boli preukázané aj svedeckou výpoveďou A. P. v čase pred rekonštrukciou strateného spisu, keďže potvrdil kúpu a vyplatenie peňazí. Jeho výpoveď po pár rokoch v rámci dokazovania po rekonštrukcii spisu už nie je vierohodná vzhľadom na odstup času, ale najmä na jeho zdravotný stav po mozgovej príhode, keďže sám uviedol, že si už okolnosti nepamätá, má to popletené. Tvrdenie právneho predchodcu žalovanej 3/, že pôvodní žalobcovia nemohli byť dobromyseľní v držbe, pretože s nimi riešil vlastníctvo ešte pred uplynutím vydržacej doby, nebolo ničím bez pochyb preukázané. Ďalej uviedol, že ak by aj manželia K. nadobudli nehnuteľnosti od P., ktorí neboli vlastníci nehnuteľností, teda od nevlastníkov, neznamená to automaticky nemožnosť vydržať vlastnícke právo v prospech K..

2.3. Odvolací súd dodal, že tvrdenie právneho zástupcu žalovanej 3/, že v tomto konaní je súd viazaný rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/188/96 vydaného v rámci konania sp. zn. 14C/110/1997, je nesprávne. Uvedené rozhodnutie nebolo judikované, ide výlučne o rozhodnutie týkajúce sa daného súdneho konania a má právnu záväznosť len pre dané konanie. Ustanovenie § 455 CSP, na ktoré právny zástupca žalovanej 3/ na odvolacom pojednávaní poukázal, stanovuje viazanosť dovolacieho súdu rozhodnutím súdu vyššieho stupňa, resp. právnym názorom vysloveným súdom vyššieho stupňa v rozhodnutí, ktorým sa zrušuje rozhodnutie dovolacieho súdu iba v danom konkrétnom súdnom konaní.

2.4. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešným žalobcom priznal nárok na náhradu účelne vynaložených trov prvoinštančného aj dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP) voči žalovanej 3/, keďže ostatní žalovaní buď so žalobou súhlasili alebo nemali voči nej

výhrady.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 3/ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ resp. c/ CSP. Navrhla, aby dovolací súd zmenil napadnuté odvolacie rozhodnutie a žalobu zamietol a priznal jej plnú náhradu trov konania.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľka po opise priebehu konania v podstatnom namietala, že odvolací súd v rozpore s § 455 CSP nerešpektoval právny názor vyslovený najvyšším súdom v rozsudku z 22. mája 1997 sp. zn. 2Cdo/198/96.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a/, resp. c/ CSP namietala nesprávne právne závery odvolacieho súdu, že

(i) nehnuteľnosti, určenie vlastníckeho práva ku ktorým bolo predmetom konania, mohli byť spôsobilým predmetom vydržania (2Cdo/198/96) a

(ii) žalobcovia boli dobromyseľní pri držbe, hoci nimi údajne uzavretá kúpna zmluva týkajúca sa sporných nehnuteľností nebola urobená v písomnej forme a nikdy nebola registrovaná príslušným orgánom [3Cdo/97/2009, 4Cdo/283/2009, 5Cdo/30/2010, 3MCdo/7/2010, 3MCdo/8/2010, 6MCdo5/2010, 5Cdo/49/2010, 1Cdo/137/2011, 4Cdo/361/2012 (R 74/2015)].

3.3. Podaním doručeným najvyššiemu súdu 30. januára 2020 (č. l. 1109 spisu) navrhla dovolateľka odložiť právoplatnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia z dôvodu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu žiadali dovolanie zamietnuť. V podstatnom poukázali na správnosť právnych záverov odvolacieho súdu.

5. Ostatní žalovaní sa k dovolaniu žalovanej 3/ nevyjadrili.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je sčasti prípustné vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ resp. c/ CSP [bod 3.2.(ii)], avšak nie je dôvodné.

7. Najvyšší súd, vychádzajúc z argumentácie žalovanej 3/ (bod 3.3.), nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovievania návrhu, pozn.).

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných

procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Žalovaná 3/ v súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP v podstatnom namietala, že odvolací súd v rozpore s § 455 CSP nerešpektoval právny názor vyslovený najvyšším súdom v rozsudku z 22. mája 1997 sp. zn. 2Cdo/198/96 (bod 3.1.). Uvedený argument použila žalovaná 3/ aj v súvislosti s namietanými nesprávnymi právnymi závermi odvolacieho súdu, že nehnuteľnosti, určenie vlastníckeho práva ku ktorým bolo predmetom konania, mohli byť spôsobilým predmetom vydržania [2Cdo/198/96 (bod 3.2.(i))].

11. Odvolací súd k uvedenej námietke dovolateľky uviedol, že tvrdenie právneho zástupcu žalovanej 3/, že v tomto konaní je súd viazaný rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/188/96 vydaného v rámci konania sp. zn. 14C/110/1997, je nesprávne. Uvedené rozhodnutie nebolo judikované, ide výlučne o rozhodnutie týkajúce sa daného súdneho konania a má právnu záväznosť len pre dané konanie. Ustanovenie § 455 CSP, na ktoré právny zástupca žalovanej 3/ na odvolacom pojednávaní poukázal, stanovuje viazanosť odvolacieho súdu rozhodnutím súdu vyššieho stupňa, resp. právnym názorom vysloveným súdom vyššieho stupňa v rozhodnutí, ktorým sa zrušuje rozhodnutie odvolacieho súdu iba v danom konkrétnom súdnom konaní. Podľa názoru dovolacieho súdu, napriek zjavne účelovému správaniu sa strany žalobcov pri späťvzatí pôvodnej žaloby po vydaní zrušujúceho rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/188/96, je názor odvolacieho súdu v tomto ohľade právne konformný. V tejto súvislosti dovolací súd iba dodáva, že žalobcovia podali novú žalobu (teraz posudzovanú, pozn.) v čase, kedy právny názor vyslovený v zrušujúcom rozsudku najvyššieho súdu z 22. mája 1997 sp. zn. 2Cdo/198/96 bol dovolacím súdom prekonaný, na čo poukazovali tak žalobcovia v rámci podanej novej žaloby, poukazujúc na dovolacie sp. zn. 3Cdo/193/96, ako aj samotný prvostupňový súd (bod 39 odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia).

12. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP dovolací súd pristúpil k posúdeniu jej dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ resp. c/ CSP

13. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a/ resp. c/ CSP dovolateľka namietala nesprávne právne závery odvolacieho súdu, že žalobcovia boli dobromyseľní pri držbe, hoci nimi údajne uzavretá kúpna zmluva týkajúca sa sporných nehnuteľností nebola urobená v písomnej forme a nikdy nebola registrovaná príslušným orgánom. V tomto ohľade poukázala na viaceré dovolacie rozhodnutia [bod 3.2. (ii)]; vo vzťahu k prvej otázke [bod 3.2.(i)] platí už uvedené v bode 10.

14. So zreteľom na riadne nastolenie právnej otázky a v situácii, na ktorú sa vzťahuje ustanovenie § 421 ods. 1 CSP, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej 3/ je v danom prípade procesne prípustné. Následne preto skúmal, či je podané dovolanie dôvodné (či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu skutočne vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci predmetnej právnej otázky).

15. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

16. Odvolací súd v podstatnom vychádzal so skutkových zistení prvostupňového súdu, že pôvodní žalobcovia manželka K. v roku 1982 nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konania kúpili od P.. Nasvedčoval tomu výber z vkladnej knižky dňa 15. februára 1982 v sume 12.000,-Kčs. Ďalej uviedol, že z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že manželka K. v roku 1982 začali sporné nehnuteľnosti užívať na základe ústnej kúpy od P.. Ich držba bola vzhľadom k tomu oprávnená, nehnuteľnosti užívali v dobrej viere, že im patria, boli dobromyseľní, ich držba nebola nikým a ničím rušená. Uvedené skutočnosti boli preukázané aj svedeckou výpoveďou A. P. v čase pred rekonštrukciou strateného spisu, keďže potvrdil kúpu a vyplatenie peňazí. Jeho výpoveď po pár rokoch v rámci dokazovania po rekonštrukcii spisu už nie je vierohodná vzhľadom na odstup času, ale najmä na jeho zdravotný stav po mozgovej príhode, keďže sám uviedol, že si už okolnosti nepamätá, má to popletené (body 25 a 29 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Podľa názoru najvyššieho súdu správnosť právneho záveru odvolacieho súdu umocňujú uvedené konkrétne okolnosti prípadu, na základe ktorých súd ustálil, že právní predchodcovia žalobcov splnili všetky zákonom požadované podmienky vydržania, keďže nehnuteľnosti nadobudli v dobrej viere ako kúpu, uhradili za ňu sumu 12.000,-Kčs, ich držba bola oprávnená a dobromyseľná, vo viere, že im nehnuteľnosti patria, držba bola nerušená a trvala viac ako 10 rokov.

17. Dovolací súd na potvrdenie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu uvádza, že súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu je konštantná v názore spočívajúcom v tom, že predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t. j., či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/287/2006). Pri ústavne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Nemôže byť teda rozhodujúce, že pritom nesplnil zákonné podmienky. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie. [Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018 (pozri aj 5Cdo/210/2019)].

18. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľka neopodstatnene uvádza dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ resp. c/ CSP, majúci za to, že odvolací súd sa pri vyriešení otázky splnenia podmienok dobromyseľnej držby odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

19. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej 3/ neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto jej nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

20. Dovolací súd rozhodol o trovách dovolacieho konania podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Dovolací súd priznal žalobcom náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej 3/ v plnom rozsahu.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.